

VESPERS

Grote of St. Gudulakerk, Lochem

26 oktober 2025

6e zondag van de herfst

Gezangen uit de Oosters orthodoxe kerk

Cantores Ludgeri

o.l.v.

Els Dijkerman

The image shows a handwritten musical score for Vespers. It consists of four staves of music, each with Greek text written below the notes. The notes are written in black ink, and the pitch is indicated by red letters (a, b, c, d, e, f, g) placed above the notes. The text is in Greek, and the music is written in a style typical of Orthodox chant notation. The first staff begins with the text "α' πλδ' υαρ πλβ' πλβ' α' πλδ' υαρ δ' α' πλδ' πλβ' γ' πλβ' πλδ' α' β' γ'". The second staff begins with "σαν ε ε ε υνοι οι αν δ' ο α χραν ε θεο το". The third staff begins with "α' πλδ' υαρ πλβ' πλβ' α' πλδ' υαρ δ' α' πλδ' πλβ' γ' πλβ' πλδ' α' β' γ'". The fourth staff begins with "δ' υαρ πλβ' πλβ' πλδ' πλδ' γ' πλβ' πλδ' πλβ' β' γ' δ' υαρ δ' δ' α'". The text continues with "το κω ω ω σα πρεσβε ε δ' η νεκωσ περιφερ".

Vorbereiding

Het gilde der beiermeesters luidt de klokken: *welkom*.

Binnen is er de mogelijkheid voor *inkeer of stil gebed*:

HEER mijn God: naar u zijn mijn ogen gericht

bij u schuil ik; (.. persoonlijkgebed)

Laat mijn gebed nu opgaan als wierook voor uw aangezicht
en de opheffing van mijn handen als een avondoffer.

Koorgebed, Jezusgebed (orthodox)

Onze gebeden worden opgedragen met: Gospodie Iisuse
Hriste, sine Bozhi i, pomilui mea grešnago. Heer Jezus Christus,
zoon van God, ontferm u over mij.

-Kaarsen worden aangestoken-

L: *'Bidden wij tot de oorsprong van alle licht,
dat Gods aanschijn over ons opgaat
en wij kinderen worden van het licht*

K: *Gospodi Pomilui (Heer ontferm U)*

*'Bidden wij dat de schoot van alle ontferming
zich voor ons zal openen'*

K: *Gospodi Pomilui*

L: *'bidden wij om adem en geestdrift van alle leven, opdat wij
mensen worden,*

K: *Gospodi pomilui,
podai gospodie,
gospodi pomilui
tjebje gospodie*

*L: Moge De Eeuwige ons barmhartig aanzien,
ons oprichten uit de duisternis
om te wandelen in het licht,
om elkaar genadig te zijn
en het leven te genieten in overvloed.*

K: Agios o Theos. P.I Tsjaikovski (1840- 1893)

Amen. Svatýj Bózje, svatýj krépkij, svatýj besmértnyj, pomílui nas. (3x) Slava Otsu, i Synu, i Svyatomu Dukhu, i nyne i prisno, i vo veky vekov. Amin. Svyaty Bezsmertny pomílui nas, Svatýj Bózje, svatýj krépkij, svatýj besmértnyj, pomílui nas.

Heilige God, Heilige Sterke, Heilige Onsterfelijke, ontferm U over ons. (3x) Eer aan de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen. Alheilige Drie-eenheid, ontferm U over ons.

Psalmgebed

Lezen uit psalm 78 (Luthers rooster)

Koorpsalm: psalm 131: 1. *Arvo Pärt (1935-) Ghóspodi, ñe voznesésya, sérdtse moyé, nízhe voznesóstesya óchi moi: nízhe hodíh v velíkíh, nízhe v dívnyh páche meñé. 2. Áshche ne smirenomúdrstvovah, no vozñesóh dúshu moyú, yáko otdoyénoye na máter' svoyú, táko bozdási na dúshu moyú. 3. Da upovájet Izraíl' na Ghóspoda ot ní'ne i do véka. Sláva Otsú i Sī'nu i Svyatómu Dúhu. I níñe i prísno i vo vyéki vyekóv. Amíñ.*

HEER, niet trots is mijn hart, niet hoogmoedig mijn blik, ik zoek niet wat te groot is voor mij en te hoog gegrepen. 2 Nee, ik ben stil geworden, ik heb mijn ziel tot rust gebracht. Als een kind op de arm van zijn moeder, als een kind is mijn ziel in mij. 3 Israël, hoop op de HEER, van nu tot in eeuwigheid.

Schrift

Lezing: Lucas 18, 9-14

Verstilling, poëzie

Een godsgeschenk ons in de hand gelegd
is vrijheid: kostbaar zaaigoed, maar geen recht.
Bewaard, gekoesterd en weer doorgegeven,
zo vindt het zaad de ruimte van het leven.
Want vrijheid is
geen wildernis,
geen vrijplaats voor geweld,
maar zaad en woord
gezaaid, gehoord,
een vruchtbaar, open veld.

Die vrijheid vraagt van ons gehoorzaamheid,
niet aan een leider, macht of majesteit,
maar aan de bron, het hart van ons geweten,
de stem van God, de moeder van het leven.
In vrijheid klinkt
een lied dat zingt
van wederzijds respect
voor wie je bent,
gezien, gekend
als vrouw, als man, als mens.

René van Loenen.

Gebaseerd op de twee pijlers van vrijheid in de ogen Dietrich Bonhoeffer:
verantwoordelijkheid en gehoorzaamheid.

Uit: *In wolken uitgesneden*, Buijten&Schipperheijn.

Canticum:

Lofzang van Simeon, T: Tom Naastepad, M: Lyon 1547/Genève 1551

1 Nu is het woord ge - zegd
waar-mee, o Heer, uw knecht
wordt vrij - ge-kocht in vre - de,
mijn o - gen zijn ver-vuld
van 't heil dat Gij ont-hult
en dat Gij doet ge-schie - den.

Liedboek Online

Gebeden

L: Voorbeden, stil gebed, **K:** Ottše našot lukavogo (Kedrov)
(Onze Vader, de klok luidt) **A:** Amin.

Mogelijkheid om een kaarsje op te steken onder koorgebed:
Aksion estin os alithos (lofprijzing voor de moeder Gods,
Byzantijs 15^e eeuw)

L: Avondgebed

Samenzang

1 Wees bij ons, wees ons een ge - lei - de
bij het ver - dwij - nen van de dag.
Wij wach - ten U, be - gin en ein - de,
in wie ons le - ven rus - ten mag.

Liedboek Online

3 U kennen wij als een bevrijder,
Gij hoort het mensenkind dat schreit.
Ook als de nacht valt, blijf ons leiden,
troost ons met uw barmhartigheid.

4 Geef ons elkaar tot licht en liefde,
waarmee het donker wordt weerstaan.
En zingend gaan wij door het duister
tezamen op uw morgen aan!

T: S. de Vries, M: W. Vogel

Zending en zegenbede:

*L: Een lied in je hart,
een lach op je lippen
en een vriendelijk woord
voor wie je pad kruist.*

*Kracht in je spreken
en zin in al wat je doet.*

*Wees barmhartig,
veroordeel niet,
oordeel niet,
vergeef,
geef.*

*In dat alles de liefde van Christus
die elk hart opent
en je naaste verblijdt.*

L: Bevelen wij elkaar in de hoede van de Eeuwige, zegene ons de grote naam!

De zegen van de HEER en zijn ontferming kome over ons, door zijn genade en mensenliefde, immer, nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen.

Allen zingen: *Ami'n*

Koor: *Niespatie* L. Abaris.

**De kaarsen bij de lezenaar worden gedoofd
U kunt de iconen bezichtigen, een kaarsje aansteken, of rustig
blijven zitten.**

In deze vesper

Gilde der beiermeesters

Koor: Cantores Ludgeri

Lector: Angela Hijzelendoorn

Bloemen, kaarsen: Gerdien Jimmink

Leiding, orgel, samenstelling: Els Dijkerman

Bij de afbeelding

Notatie van Byzantijns-orthodoxe muziek uit de vroege middeleeuwen.

Over de muziek:

De muziek uit deze vespers stamt uit de Oosters- orthodoxe liturgie. Het gaat hierbij om de oudste vormen van liturgie binnen het christendom, ooit in het Oosten ontstaan.

Oorspronkelijk klonk de muziek dan ook oosters. De teksten zijn Bijbelteksten, vooral psalmen en vroege teksten uit de eerste eeuwen van het christendom. De meditatieve atmosfeer wordt bewerkstelligd door de aanroepende -invocatieve- teksten en een vorm van *zingen naar binnen* die ons naar verstillings kan brengen. De eenvoudige harmonieën en kalme beweging geven ruimte aan een aandachtsvol bewustzijn en

kan een vermoeden van een Goddelijke aanwezigheid oproepen.

Gospodie *Iisuse Hriste, sine Bozhi i, pomilui mea grešnago*. Dit *Jezusgebed* is een gebedsvorm uit het vroege Oosters christendom. Het bestaat uit het voortdurend innerlijk of hardop bidden van de naam *Jezus Christus*. Het ontwikkelde zich bij de woestijnvaders in de vierde eeuw na Christus en heeft in de loop van de geschiedenis verschillende perioden van opleving gekend. Meestal wordt het in stilte gebeden, maar in bijvoorbeeld Griekenland wordt het hardop gezongen. In Nederland wordt het in gezongen vorm in o.a de bedevaartkerk van Warfhuizen beoefend, maar ook in verschillende Griekse parochies, waaronder de Griekse parochie van de Heilige Nektarios in Eindhoven.

Arvo Pärt (1935-) die zich op volwassen leeftijd tot het orthodoxe geloof bekeerde, maakt in zijn muziek gebruik van drieklanken waartegen hij in kalme beweging toonreeksen en melodieën laat lopen. Zijn muziek roept hierdoor een gevoel van tijdloze oneindigheid en verstillings op.

Cantores Ludgeri

Els Breukelman
Lescia van Donk
Olga Smit
Marjolein Walbeek
Ans Ettema
Marijke Steemers
Hanneke Westland
Roos Dieker
Hermien Wiselius

Marcel Bellekom
Jan Breukelman
Dick van Maanen
Kees Haagen
Remco van Donk
Ron Holtslag
Jos van der Spek
Jan van Voorst

Dit Lochemse kerkmuziekensemble is genoemd naar Ludger (742-809) die begin jaren negentig van de 8^e eeuw in deze streek de Saksen kerstende. Dit resulteerde in Lochem in de 9^e eeuw in de eerste kleine, houten kerk waarvan de paalfunderingen zijn teruggevonden in de St. Gudulakerk. Een beeld van Ludger staat aan de zuid-oostkant van de kerk. Ludger ging, naar verluidt, respectvol om met de gebruiken uit het godsdienstige leven van de Saksen. Opvattingen over goden en machten werden versmolten met de nieuwe christelijke religie. Bovendien sprak hij de landstaal. Van Karel de Grote moest Ludger een verhaal vol liefde en vergeving prediken.

De Ludgercantorij werkt projectmatig aan twee tot drie vieringen per jaar. Belangstelling? Aanmelden kan het hele jaar door. Om deel te kunnen nemen is koorervaring vereist en een auditie maakt deel uit van de aanmelding.

Voor info en aanmelding: elsdijkerman@gmail.com

Gilde der beiermeesters

Het luidersgilde luidt elke maand voorafgaand aan de vespers de drie grote klokken in de toren. Bezoekers zijn vanaf 18.45 uur welkom in de toren om dit luiden bij te wonen. Houd rekening met honderd traptreden. De grote klok luidt ook tijdens het bidden van het Onze Vader, naar oud gebruik. Nieuwe vrijwilligers kunnen zich aanmelden bij Ria Postma: dinantpostma@gmail.com

Uw bijdrage

Aan de uitgang wordt u in de gelegenheid gesteld een vrije gift te geven om de vespers mogelijk te maken. Mocht u de vespers ook extra willen steunen, dan kunt u een gift overmaken op IBAN: NL29RABO 0373711530 t.n.v. Protestantse Gemeente Lochem o.v.v. Vespers.

Een derde manier is digitaal doneren via GIVT, u gebruikt hiervoor de onderstaande QR-code, dan komt het automatisch bij de vespers terecht. De app vindt u in de app- of playstore. Dankzij uw giften vieren we hier elke maand de vespers! Hartelijk dank!

Volgende vespers

30 november: Evensong met Capella Gudula. Engelse romantische werken

Aanvang 19.00 uur.

7 december: Lessons and Carols, met Capella Gudula, Alja Tollefsen, Wilbert Berendsen, Anglican church Twente.

Aanvang 19.00 uur.

Zelf christmascarols zingen?

Altijd al christmascarols willen zingen, en ze dan ook uitvoeren in de kerstnachtdienst in de St. Gudulakerk van Lochem? Dan is dit je kans! Liefhebbers van christmascarols kunnen hun hart ophalen, want op zaterdag 20 december organiseert de PGLochem een scratchdag met carols die in de kerstnachtdienst in de St. Gudulakerk worden uitgevoerd. Doel van de dag: samenkomen met andere zangers uit (de omgeving van) Lochem, lekker een dag zingen en op kerstavond een onvergetelijke ervaring. Els Dijkerman zal het scratchkoor dirigeren.

Geef je op en zing mee! Deelname is gratis, evenals het glaasje glühwein aan het eind van de zaterdag. Voor koffie-thee-soep wordt een bijdrage gevraagd. Let op: we gebruiken het podium van het Weihnachtsoratorium (hoog), dus belangrijk dat je goed ter been bent.

Zaterdag 20 december scratchdag in de Witte Kerk

9.30 inloop met koffie/thee

10.00-12.30 repeteren

12.30-13.30 pauze met koffie/thee/soep (zelf broodjes meenemen)

13.30-15.00 repeteren

15.00 pauze en lopen naar de St. Gudulakerk

15.45 opstelling en generale in St. Gudulakerk

16.30 eind

Woensdag 24 december St. Gudulakerk

21.30 inzingen

22.00 aanvang kerstnachtdienst (tot 23 uur)

Opgeven bij elsdijkerman@gmail.com. Geef ook aan of je sopraan, alt, tenor of bas bent. Na aanmelding ontvang je de bladmuziek en de laatste praktische informatie begin december digitaal.